

Modell för tidigt ingripande

Anvisningar till lärare och övrig personal

Medicinska fakulteten 2020

Sammanställt av studiepsykologerna vid Helsingfors universitet

Uppdateringsansvar: Medicinska fakulteten

SNABBANVISNING

Anvisningar för tidigt ingripande

Allmänna tillämpningsprinciper:

- Erbjudan om stöd i ett tidigt skede.
- Finkänslighet och respekt.
- Hålla isär observationer och tolkningar.
- Respekt för olikheter och autonomi.

Anvisningar

1. Observera.
2. Ta upp saken med låg tröskel.
3. Till stöd för samtalet kan du använda diskussionsmallarna i slutet av den här manualen.
4. Hänvisa studenten vidare vid behov.
5. Det räcker att föra saken på tal.

Exempel:

1. Observera.
2. För saken på tal och lyssna.
 - a. Berätta om dina observationer direkt och utan tolkningar. T.ex. "Jag har märkt att du ofta har varit borta/att du inte har framskridit i dina studier/att du har verkat frånvarande... Vad kan det bero på?"
 - b. Lyssna lugnt på vad studenten säger och hjälp hen sätta ord på sin situation bättre om det behövs. (Det lönar sig inte att göra tolkningar i stil med "Du är deprimerad" eller "Du är inte tillräckligt motiverad" eller "Du har blivit lat", utan säg hellre t.ex. "Förstod jag dig rätt att du känner dig nedstämd?")
 - c. Skicka studenten vidare enligt [diagrammet](#) på sidan [Utmanande handledningssituationer](#). Studenten avgör själv om hen vill ta emot hjälp.
3. I en akut situation kan du kontakta 112 direkt.
4. När situationen är över kan du tala om dina egna känslor och upplevelser med en kollega/din chef/företagshälsovården om du anser det nödvändigt, men du måste ändå skydda studentens identitet.

EGENTLIGA ANVISNINGAR

Allmänt om utmanande handledningssituationer:

<https://teaching.helsinki.fi/instruktioner/artikel/utmanande-handledningssituationer>

Oroväckande beteende

Oroväckande beteende kan till exempel vara att studenten är borta från undervisningen utan att meddela, inte svarar på lärarens meddelanden, inte framskrider i sina studier eller att hen ger intryck av att vara frånvarande eller må dåligt. Studenten kan vara fåordig i undervisningssituationer eller vara exceptionellt nervös inför att uppträda. Hen kan verka berusad eller lukta alkohol eller cannabis. Bedöm huruvida ett samtal på tu man hand behövs eller om det är bättre att ta upp saken på ett allmänt plan på föreläsningen.

Om du tar upp saken på en föreläsning kan du t.ex. säga så här:

1. "Jag vill påminna er alla om att information om handledning och stöd finns i Instruktioner för studerande."

I samtal på tu man hand kan du göra så här:

- 1) Fundera på förhand vart du vill komma med samtalet (t.ex. klargöra situationen, hänvisa studenten vidare e.d.) och vilken din egen roll och ditt ansvar är i den situationen. (Kom ihåg den här sidan: <https://teaching.helsinki.fi/instruktioner/artikel/utmanande-handledningssituationer>)
- 2) När du talar med studenten, beskriv dina iakttagelser (undvik att tolka eller fördöma) till exempel så här:
 - a) "Jag är orolig över att...", "Jag har funderat över hur du mår?"
- 3) Studenten berättar om sitt privatliv bara så mycket som hen själv bedömer att är nödvändigt.
- 4) Under samtalet kan det hända att studenten säger mycket lite eller gråter. Då kan du låta hen "gråta ut" i lugn och ro, erbjuda en näsduk och verbalt lindra den skam studenten eventuellt känner över att ha gråtit.
- 5) Om studenten t.ex. berättar att hen känner sig stressad eller mår dåligt, kan du hänvisa hen vidare till rådgivnings- och handledningstjänster eller studenthälsan. Om det gäller inlärningssvårigheter kan studiepsykologerna och expertgruppen för individuella arrangemang anlitas för att hjälpa studenten.
 - a) "I en sådan här situation kan man få hjälp av studiepsykologen/SHVS/studierådgivningen."
- 6) Viktigast är att du visar studenten att du bryr dig och hen blir sedd. Kom dock ihåg vilken din grundläggande roll är. Det är bra att hålla rollerna tydliga; för studenten kan det vara förvirrande om läraren plötsligt agerar terapeut, förälder, stödperson eller liknande.
- 7) Det är på studentens eget ansvar att söka och ta emot hjälp och ta ansvar för sitt eget lärande, sin utveckling och sina beslut.
- 8) Bedöm behovet av ett uppföljande samtal. Du kan komma överens om ett möte med studenten eller så kan hen om några veckor berätta per e-post hur situationen framskrider. Du har emellertid ingen skyldighet till det inom ramen för din uppgiftsbeskrivning, och du kan använda ditt eget omdöme i frågan. Kom ihåg att en eventuell uppföljning inte är avsedd att vara en vårdkontakt.
- 9) Om du vill kan du göra anteckningar för ditt eget bruk om mötet och vad som diskuterades. Det är emellertid inte nödvändigt.

Störande beteende

Störande beteende kan vara t.ex. att studenten stör andra, avbryter, talar samtidigt som andra eller fäller osakliga kommentarer på föreläsningen eller i seminariegruppen. Studenten kan höja på rösten när hen talar med läraren, de andra studenterna eller personalen. Studenten kan ge intryck av att mobba en annan student. Hen kan stanna kvar alltför länge efter föreläsningen för att prata med läraren eller skicka störande epostmeddelanden till läraren upprepade gånger.

Läraren och studenterna har rätt till arbetsro och till en trygg lärmiljö. Det är lärarens plikt att ingripa om det i en undervisnings- eller lärandesituation uppstår störningar. (Enligt 45 § i universitetslagen kan en studerande som stör undervisningen, betar sig våldsamt eller hotfullt eller äventyrar någon annans hälsa eller säkerhet bli tillsagd att lämna det rum där undervisningen ges eller en tillställning som arrangeras av universitetet.)

Universitetet godkänner inga former av osakligt bemötande, mobbning eller trakasserier. Vid trakasserier kontakta universitetets trakasseriombud (Timo Valtonen: timo.valtonen@helsinki.fi eller Terhi Somerkallio: terhi.somerkallio@helsinki.fi). Studentkåren kan också vara till hjälp (hairintayhdyshenkilo@hyy.fi). Du kan läsa mer på Flamma om hur osakligt bemötande ska hanteras: <https://flamma.helsinki.fi/sv/group/henkilostoasiat/epaasiallinen-kohtelu-ja-hairinta>

Du kan ta upp saken med studenten så här:

Exempel: Studenten stör undervisningen t.ex. genom att ropa högljutt eller störa ordningen.

1. Ta upp saken med studenten på tu man hand. Om situationen känns obekväm kan du be en tredje person vara med.
2. Berätta om dina iakttagelser för studenten t.ex. så här: "Det stör min undervisning/koncentration att..." "Jag vill att du slutar med det så att vi kan fokusera på undervisningen."
3. Om uppmaningen inte har önskad effekt, kan du be studenten avlägsna sig från undervisningen, till exempel så här: "Jag har diskuterat det här med dig. Ditt beteende stör undervisningen. Var god och gå härifrån."
4. Om studenten inte avlägsnar sig kan du kalla på vaktmästaren.
5. Efteråt ska du berätta för din chef om situationen och vid behov även informera studiechefen, avsnittets ansvariga eller kursens ansvariga lärare.
6. Anteckna vad som hänt så du själv har dokumentation.
7. Om du upplever att ditt eget välbefinnande kräver det ska du tala om saken med dina kolleger och/eller din chef.
8. Du kan vända dig till företagshälsovården om du behöver hjälp med att orka på jobbet.

Exempel: Studenten skickar ett osakligt meddelande per e-post.

Osakliga meddelanden behöver inte nödvändigtvis besvaras. Om du ändå vill svara, kan du göra så här:

- 1) Beskriv dina iakttagelser och reaktioner för studenten i ett e-postmeddelande eller ansikte mot ansikte.
 - a) "Jag blev förbryllad av ditt meddelande."
 - b) Om meddelandet är mycket osakligt: "Jag anser att ditt meddelande inte hör hemma i det här sammanhanget" eller "Jag tyckte att ditt meddelande var osakligt."
- 2) Hänvisa till spelreglerna och till lärarens och studentens roll.
 - a) "Jag är lärare, och i fortsättningen ber jag att vi diskuterar sådant som gäller studierna."
 - b) "Vid universitetet gör vi så här: ..." Formulera dig tydligt och använd ett lugnt tonfall.
- 3) Om du tycker situationen är oroväckande, kan du ta upp det med studenten och erbjuda stöd.
 - a) "Om du har något som du funderar över kan du komma på min mottagning och diskutera saken."
 - b) "Om du har mycket som du går och tänker på så kanske du skulle kunna gå till studiepsykologen/studenthälsan/utbildningsplaneraren."
- 4) Berätta för din chef om situationen. Om du misstänker att studentens beteende ger upphov till allvarlig oro ska du läsa anvisningarna för hur man hanterar sådana situationer.